

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

66. An si quis infamaret aliquem de furto, qui postea fur esse invenitur, teneatur ad restitutionem? Et an non sit peccatum saltem mortale publicare aliquod crimen minus illius, qui de gravioribus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

superioris ordinis, quam fama. Ergo, &c. Et hoc etiam procedit, etiam si infamia esset maxima, &c. vt notat Faber de rest. in 4. ser. dist. 1. q. 3. dist. 5. c. 4. n. 121. vide etiam Ioannem de la Cruz in direct. pr. 7. q. 5. art. 6. dub. 6. concl. 1. Ex his adultera etiam infamata fortis, & nupta viro nobili, cui supponit filium alterius pro successione maioratus, on illis filiis legitimis, non se prodat et si sciat profuturum, nec tenetur adultera hoc reuelare filio spurio, nec filius tenetur credere; tenebitur tamen adultera in tali casu, si potest ex iustitia satisfacere, aut conferendo bona libera filiis legitimis, aut consulendo spurium intrare Religionem. Ita communiter DD.

RESOL. LXVI.

An si quis infamaret aliquem, de furto, qui postea sur inuenitur esse, teneatur ad restitutionem. Et an non sit peccatum saltem mortale publicare aliquod crimen minus illius, qui de grauioribus criminibus est infamatus. Et infamis. Et notatur multas esse causas excusantes a restitutione fame. Et pro praxi notem causa in corpore huius Resolutionis proponitur. Et tandem docetur, nullum esse faciliorem modum restituendi famam propter peccatum occultum propalatum posse inueniri, quam laudando illum, quem prius infamauerat. Ex part. 1. r. 6. & Misc. 6. Ref. 56.

§. 1. Affirmatiue respondet Pontius in cur. Theol. dist. 9. q. 8. concl. 3. n. 48 vbi sic ait: Multa liberant a restitutione pro infamia, si postea in eadem materia infamatus, perdidit famam, vt si falso imponeres, quod furatus fuerit, & postea constat, quod ipse sit fur. De quo tamen valde dubito quia magis infame est, quod aliquis se prius furatus fuerit, quam quod semel tantum, ergo, si quis falso dixit, quod semel furatus fuerit, quamuis constat quod postea furatus fuerit, non tollitur obligatio restituendi famam perditam ratione falsae impositionis prioris furti. Ita ille.

2. Tu cogita, nam circa hanc sententiam habeo magnam difficultatem, nam Doctores communiter asserunt, quod si quis, v.g. infamaret aliquem de delicto non vero, si de eodem delicto ex alio capite laboraret adhuc infamia, excusatur a restitutione fame, ergo & in casu nostro.

3. Verum, quicquid sit de sententia Pontij, sciendum est, quod Syluest. verb. de rest. q. 1. & Paludanus in 4. dist. 19. q. 2. dicunt non esse peccatum saltem mortale publicare aliquod crimen minus illius, qui de grauioribus criminibus est infamis, vt v.g. de illo, qui infamis est de homicidio & furto, putat non esse peccatum mortale dicere quod fuerit fornicatus. Hoc tamen non est simpliciter admittendum, quando minus connexionem non habet cum aliis maioribus, sicuti fornicatio non habet cum homicidio, aut furto: idque propter rationes iam allegatas. In certo tamen casu posset locum habere, vt si quis de tam multis, & variis criminibus grauioribus sit infamatus vt passim habeatur talis, qui nullum scelus tempore, & loco verecundatus fuisset, perpetrare, quia huiusmodi persona totaliter, & quasi per omnem virtutis materiam amisit famam suam, vnde ex relatu alicuius inferioris criminis non censetur eius infamia notabiliter augeti, imo vix augeti. Et ita docet Ioannes Vvigers de inst. r. 4. c. 1. dub. 6. n. 28. cum Gaspare Hurtado vbi supra.

4. Notandum est hic obiter, multas causas excusare a restitutione fame. Excusat Primò iusta condonatio facta ab eo, cuius infamia non redundat in alios.

5. Secundò, iusta compensatio, vt si ab eo, quem infamasti pari modo sis infamatus.

6. Tertiò, si fama sit alia ratione recuperata.

8. Quartò, si infamia prudenter existimatur abiisse in oblivionem, tunc enim non teneris, siue falsum imposueris, siue verum.

8. Quintò, si crimen occultum, quod aliquibus dixisti, alia via & ratione fiat publicum, tunc enim amittis ius restitutionis Lessius 1. 2. c. 1. dub. 26. & Nauarr. l. 2. c. 4. n. 98. Nam si re vera factum est publicum, nihil proderit retractatio. Secus autem si non sit publicum, nam fieri potest, vt illius exemplo alij retractentur. Hoc tamen certum existimo cum Nauarr. pro medio tempore antequam fieret publicum non teneri restituere famam, bene damna eo tempore sequuta.

9. Sextò, si restitatio sit impossibilis.

10. Septimò, si non possit fieri sine amissione fame, quae sit longe maioris momenti, vt si Praelatus, vel vir illustri infamauit plebeium.

11. Octauò, si bona fide persuasus esse verum & publicum, narrasti, nec possis sine damno tuae fame restituere.

12. Nondò, si re vera nulla fuit infamia sequuta, eo quod infamator esset nullius fidei, quod saepe accidit vel quia illi apud quos infamatur, sciebant similia, ita vt infamia non sit notabiliter augeta. Hæc autem omnia remissius inuenies apud Trolleuch in decal. 1. 2. l. 7. c. 10. dub. 10. quæ tamen latè antea in aliis dubijs pertractauerat.

13. Aduertant tamen hic Confessarij faciliorem modum restituendi famam propter peccatum occultum propalatum non posse inueniri, quam laudando illum quem prius infamauerat. Et ita ex Caietano, & Soto, docet Amicus 1. 5. dist. 1. c. 1. n. 45. quoniam ex vna parte talis modus efficax est ad famam restituendam, maxime apud prudentes, & ex alia parte modus per retractationem est periculosus, ne infamator mendacium committat, vel ex conscientia erronea, vel non rectè vtendo verbis verum sensum habentibus. Cæterum monet loco citato Caietanus etiam hunc modum cautè esse adhibendum, ne auditores in sua opinione magis confirmentur. Vnde non de fictis, sed veris virtutibus laudandus est, eoque tempore, loco, & modo, quo prudentes auditores suspicari non possint, quod id fiat ad laudati famam restituendam. Debet autem tandè publicè coram iis, coram quibus fuit infamatus, laudari, eiusque occultæ virtutes depromi, quandiu eius laudatio prudentis arbitrio censetur sufficiens ad obscuratam ipsius famam illustrandam.

14. Et hanc sententiam admittit etiam Syluius loc. cit. q. 24 & docet nouissime Ioannes de Soria de exilogo summarum p. 2. r. 2. sect. 3. dist. 1. §. circa restitutionem fame, vbi sic ait: Qui verum alterius crimen propalauit, ad nihil aliud tenetur, quam laudare eum, quem prius infamauerat, nec amplius de illa re loqui coram illis apud quos eum diffamauit. Ita ille, & hunc modum restituendi famam etiam approbat Ioannes Pontius vbi supra concl. 2. p. 47. Hurtado de inst. dist. 12. diffie. 18. cum aliis. Noent hoc Confessarij, quia, vt dixi, nullum faciliorem modum, ac minus onerosum pro peccatis inuenient ad famam ablatam restituendam, ego scio quam difficiliter peccantes famam restituant, & in quantis tricis se inuoluunt, quando aliis modis volunt famam restituere.

RESOL. LXVII.

An sit peccatum mortale saltem contra charitatem detegere peccatum notorium facti, vel iuris in alio loco, vbi ignorabatur, & in quem facile eius fama non erat peruenitura? Ex p. 3. r. 5. & Misc. 1. Ref. 17.

Q. 4. §. 1. Maltum

Sup. hoc fecundo, in ref. præterita §. Notandum est secundo & in alio §. eius annot.

Sup. hoc septimo supra io Ref. 62. §. vlt.

Sup. contentio in hoc, & seq. §. in Ref. præterita §. 1.